A°. 1856. N°. 240.

Opregte Zaturdagsche

HAARLEMSCHE COURANT

van 11 October.

Deze Courant wordt dagelijks, met uitzondering van Zon- en Feestdagen, uitgegeven. — Prijs: *f* 5 in de drie maanden.

BERLIJN, 1 October.

HH. MM. de Koning en de Koningin hebben, tijdens hunne aanwezigheid te Hohenzollern, een bezoek gehad van Z. M. den Koning van Wurtemberg. Te Augsburg hebben zij H. M. de Keizerin-moeder van Rusland, — den Koning en de Koningin van Beijeren en Koning *Otto* van Griekenland ontmoet. Van daar hebben HH. MM. zich naar Munchen begeven, van waar zij vrijdag zullen vertrekken, ten einde, over Hof en Maagdenburg, naar Potzdam terugtekeeren.

Van meer dan eene zijde wordt aangekondigd, dat de tweede Conferentie eerlang te Parijs zou worden geopend. De in dezelve te overwegen staatkundige vraagstukken, welke nog regeling en oplossing behoeven, zijn de napelsche verwikkelingen; de organisatie der vorstendommen de betrekking der Porte tot Montenegro; het bezit van het Slangen-eiland en de grensbepaling van Bessarabie; de troonsopvolging van Griekenladd; de staatsregtelijke toestand van Neufchâtel, en de aanspraak op het vorstendom Monaco. Deze aangelegenheden zijn indedaad gewigtig genoeg om tot den wensch te kunnen leiden, dat men zich in der minne deswegens moge verstaan en den grond leggen tot eene duurzame bevrediging van aller belangen.

VAN DEN RIJN, 9 October.

Men meldt uit Turin, aldaar berigt uit Napels, dat is ontvangen, houdende, dat ingeval er werkelijk eene engelsch-fransche vloot in de golf van dien naam mogt aankomen, de Koning dadelijk een manifest aan Europa zoude uitvaardigen; zich met 40,000 man troepen, op welke hij het meest meent te kunnen vertrouwen, naar Gaëta zou terugtrekken, ten einde aldaar den verderen loop der zaken aftewachten, en inmiddels de handhaving der goede orde en politie binnen de hoofdstad aan de zwitsersche troepen overlaten, die zich daartoe binnen de forten zouden vestigen, terwijl geheel de vloot in de binnenhaven zoude worden in zekerheid gebragt.

— Z. K. H. Prins *Hendrik der Nederlanden* heeft, namens den Koning Groot-Hertog, de zitting van de Wetgevende Vergadering van Luxemburg geopend, en daarbij aangekondigd, dat er wijzigingen in de Constitutie zullen worden voorgesteld, ten einde dezelve meer in verband te brengen met de verordeningen van het Duitsch Verbond. De heer *Tornaco* is weder tot voorzitter benoemd.

PARIJS, 8 October.

De *Débats* houden zich in het breede bezig met hetgeen naar alle waarschijnlijkheid behandeld zal worden in de aanstaande Conferentie. In de eerste plaats zal de grensscheiding van Bessarabie, ten aanzien waarvan men zich op 8 en 10 Maart niet heeft kunnen verstaan, voor goed moeten worden bepaald. De heer *de Sacy*, de schrijver van het betoog, verzekert thans ten stelligste, dat men geheel ten onregte van de russische vertegenwoordigers heeft gezegd, dat zij zich van onjuiste, of, zooals men zich in de dagbladen gaarne plagt uitte drukken, *doorgestokene kaarten*, in het Congres hadden bediend; — dat het tegendeel thans op de meest overtuigende wijze is gebleken en de russische kaarten weinig of niet verschild hebben van die, welke aan het Congres door het fransche departement van Oorlog zijn geleverd. Turkije en Engeland beweren, dat aan de fransche kaarten geene waarde kan worden gehecht, en men niet uit het oog mag verliezen, dat deze noch door de turksche, noch door de engelsche vertegenwoordigers zijn gewaarmerkt. In elk geval is het thans, volgens den heer *de Sacy*, zeker, dat Rusland met de meeste goede trouw in dezen heeft gehandeld.

Nadat deze hoofd-aangelegenheid zal zijn afgehandeld, zal de Conferentie zich met Napels en ook met Neufchâtel bezig houden, ten aanzien van welk vorstendom de heer *von Manteuffel* in de zitting van 8 April heeft verklaard, dat het welligt het eenige punt in Europa is, waar, in strijd met de erkende tractaten, een revolutionnair bewind heerscht. De heer *de Sacy* betoogt, dat de pruissische vertegenwoordiger den toestand naar waarheid heeft beschreven en dat de eischen van Pruissen gegrond en met naauwkeurigheid omschreven zijn.

— Heden heeft de aangekondigde wapenschouwing plaats gehad over 26 battaillons, 12 eskadrons en 4 batterijen der keizerlijke garde. De Keizer, vergezeld door Prins *Napoleon* en Prins *Adelbert van Beijeren*, heeft in persoon over de troepen, ten getale van 20,000 à 22,000 man het bevel gevoerd. De Keizerin is van de manoeuvres getuige geweest, gezeten in een met 4 paarden bespannen rijtuig. De soldaten zoowel, als de overgroote volksmenigte, hebben den Keizer levendig toegejuicht, maar niet minder de Keizerin en den keizerlijken Prins, welken zij in de armen hield en gedurig aan het volk vertoonde. — Vele vreemde officieren, onder welke de oostenrijksche generaal *Giulay*, hadden zich aan den staf des Keizers aangesloten.

De volgende revue zal spoedig plaats hebben. Het doel dezer wapenschouwingen is, naar men meldt, hoofdzakelijk het doen tegenspreken der geruchten, welke dezer dagen van verschillende zijde omtrent den ongunstigen gezondheids-toestand van Z. M. in omloop zijn gebragt.

PARIJS, 9 October.

Alhier zijn telegrafische depeches uit Napels ontvangen, de dagteekening voerende van den 4[den] October. Uit dezelve blijkt, dat het staatkundige regtsgeding, 't welk reeds sedert zoolang de algemeene aandacht van nagenoeg geheel Europa gevestigd houdt, was geëindigd. Zekere *Mignogna* was voor zijn leven gebannen en een ander persoon, *Mauro Dangelis* genaamd, voor twaalf jaren. Van de geestelijken, die in de zaak waren betrokken, was de priester *Desicco*, voor twee jaren gebannen. De monnik *Ruggiero*, die zich voor den regter had beklaagd over de onregtvaardige wijze, waarop hij door de ambtenaren der politie was vervolgd geworden, was vrijgesproken.

— Uit Turin wordt gemeld, dat lord *John Russell* daar ter stede was aangekomen. In Sardinie ontbrak het niet aan personen, die de reis van dien staatsman met leedwezen hadden vernomen en diens bedoelingen allezins wantrouwden.

— De laatste alhier uit Duitschland ontvangen berigten luiden iets gunstiger aangaande de finantiële crisis. — Inmiddels behelst het regeringsblad de navolgende officiële mededeeling:

„ De speculatie, welke een gevolg is van het uitzoeken van muntspecien en het versmelten derzelve, ten einde voordeel te trekken uit de meerdere metaal-waarde, is eene schade aan het algemeene nationale eigendom toegebragt. Dit feit stelt een misdrijf daar, 't welk niet oogluikend kan worden geduld.

„ De Regering heeft het bepaalde voornemen om dit bedrijf tegentegaan met al die hulpmiddelen, welke de wet ter harer beschikking stelt."

— Men verdiept zich in gissingen, omtrent hetgeen zal behandeld worden in de aanstaande Conferentie alhier ter stede. Velen zijn vast overtuigd, dat de Koning van Napels een ernstig protest zal inleveren tegen al zulke maatregelen, als welke, in strijd met zijne souvereiniteits-regten, mogten worden genomen en dat een zoodanig protest aanleiding kan geven tot eene verklaring, in 't belang der souvereine Vorsten, die weinig zal strooken met de beginselen van vele engelsche staatslieden en het meerendeel der londensche dagbladen.

— In de maand April is een fransch koopvaardijschip door de roovers van den Riff aangevallen. De fransche Regering heeft voldoening geëischt en als zoodanig eene som van 35000 fr. bekomen, welke de Keizer van Marocco alsnu wel denkelijk met geweld zal terug vorderen van de werkelijk schuldigen. — Aan het feit wordt eenig gewigt gehecht, vermits men tot dusver van de maroccaansche bewindslieden op geene andere wijze schadevergoeding heeft kunnen erlangen, dan met geweld van wapenen.

LONDEN, 8 October ('s avonds).

De *Times* deelt het volgende berigt mede van haren correspondent in Parijs, onder dagteekening van gisteren avond:

„Heden luiden de opgaven, omtrent het voornemen van het gouvernement, ten aanzien van Napels, eenigzins anders dan gisteren. Men verzekert ons, dat, in overeenstemming met de wenschen van het engelsche gouvernement, en uit aanmerking, dat de Koning van Napels hardnekkig alle inwilliging weigert, eene meer krachtige staatkunde door de geallieerden aangenomen zal worden. Waarin die krachtige staatkunde zou bestaan, en *wanneer* en *hoe* zij te werk gesteld zou worden, geeft men niet op. Bovendien, de uitdrukking „ *krachtig*" is onbepaald: hetgeen de een voor krachtig houdt, kan een ander als zwak aanmerken. „ *Krachtig*" schijnt echter voor 't tegenwoordige het wachtwoord te wezen."

— Volgens een door het ministeriële ochtendblad medegedeelden brief uit Parijs, zou daar berigt ontvangen zijn, dat de Oostenrijkers onverwachts Galacz met 4000 man bezet, en tevens zich van het bestuur aldaar, gelijk op andere plaatsen aan den Donau, meester gemaakt hebben. In dezen stand van zaken zou de britsche gevolmagtigde voor het regelen der aangelegenheden van de Donau-vorstendommen, sir *H. Bulwer*, het voornemen hebben opgevat om, nademaal de commissie niets kon uitrigten, naar Engeland terugtekeeren.

— Dezer dagen heeft te Genua een gerucht geloopen, waarvan ook in fransche en duitsche bladen is melding gemaakt, dat aan de oostelijke grenzen van Piemont republikeinsche woelingen waren uitgebroken, en dat te dier zake troepen derwaarts gezonden waren. Thans wordt dat gerucht tegengesproken in berigten uit Genua van den 4[den] dezer; met bijvoeging, dat hetzelve misschien ontstaan is door het vertrek van een bataillon naar Spezzia, 't welk de in de grensplaatsen bezetting houdende detachementen volgens gewoonte moest aflossen: doch dat te Carpineto, in Modena, door een gedeelte der bevolking een oproerige geest aan den dag gelegd is, waarbij kreeten ten gunste van Piemont en van Koning *Victor Emmanuel* werden aangeheven.

— Lord *J. Russell*, welke sedert eenigen tijd met zijn gezin eene reis op het vasteland van Europa doet, is den 5[den] dezer te Turin aangekomen en heeft deel genomen aan een door den britschen gezant, sir *J. Hudson*, gegeven prachtig diner, waarop ook de aanzienlijkste diplomaten en verscheidene voorname leden van de sardinische Kamers genoodigd waren.

— Van Madera zijn hier tijdingen ontvangen van 30 September. Destijds was de cholera daar nog niet verdwenen, maar bij voortduring verminderende. Men berekende het getal der slagtoffers van die ziekte op 8000.

— De beurs was heden williger; De 3 pC. gecons. resc. 92 1/8 à 3/8.

BRUSSEL, 9 October.

Reeds begint de clericale dagbladpers zich voortebereiden op het bestrijden van het ministerie, onder het voorzitterschap van den heer *de Decker*. Het hier uitkomende hoofdorgaan der partij beoordeelt de laatste circulaire van dien bewindsman, de aangelegenheid van het openbare onderwijs betreffende, en geeft te kennen, dat zij eenigermate kan worden beschouwd als een antwoord der Regering op de aanspraak van den heer *Verhaegen*, die zonder omwegen er voor uitkomt, dat, zal het van wege den Staat gegeven onderwijs gegrond zijn op de zuivere constitutionele grondslagen, hetzelve in alle deelen overeenkomstig moet zijn met de rigting, welke door de brusselsche vrije universiteit wordt gevolgd. Volgens den minister *de Decker*, is het niet alleen mogelijk, dat de betrekkelijke vrijheid van den meester in overeenstemming gebragt zal worden met de gewetens-vrijheid van den kweekeling, maar is, uit het constitutionele oogpunt beschouwd, de Regering verpligt om het verband tusschen die beide vereischten daar te stellen. Volgens het clericale hoofdorgaan beweert de minister te regt, dat de universiteiten van den Staat, die door het algemeen worden bekostigd, plaatsen behooren te zijn, waar de jongelieden zich aan kalme en regelmatige studien kunnen wijden. Het slot van het in dat dagblad geplaatste beoordeelende betoog luidt als volgt:

„ Als men zich slechts bezig hield met het welbegrepen belang dezer inrigtingen, — met het belang der maatschappij, — met het belang der waarachtige wetenschap, — dan zouden deze zwarigheden als van zelve verdwijnen. Het publieke gevoel zou niet behoeven optekomen tegen het gemis aan opregtheid van de zijde dergenen, die hetzelve gedurig krenken en het zich ten taak schijnen te hebben gesteld om zelven de inrigtingen van den Staat te gronde te rigten. Hetgeen evenwel dezer dagen is geschied, geeft aanleiding, dat wij *weinige hoop* hebben op de verwezenlijking der eerlijke bedoelingen des ministers. Duizendwerf gelukkig zouden wij ons achten, ingeval te dezen aanzien eenmaal onze woorden door feiten werden gelogenstraft."

Dit slot luidt zeer gematigd en luidt alzoo gunstiger voor het ministerie dan het begin van het betoog, waarin, wat betreft het programma van het universitaire onderwijs te Gend, zonder omwegen wordt verkondigd, dat hetzelve eensluidende is met het programma van het vorige jaar, zoodat de heer *Brasseur* belast blijft met het onderwijs in het natuurlijke regt en in de staathuishoudkunde, en de heer *Laurent* met die vakken der regts-wetenschap, welke het wijsgeerige gedeelte van dezelve uitmaken en betrekking hebben tot de maatschappelijke orde, in zoover daaruit blijkt, hoe het regt in verband behoort te worden gebragt met de Eerediensten, de godgeleerdheid en de zedeleer. „ *Juist dat onderwijs* (dus zegt het clericale hoofdorgaan) *is van het hoogste gewigt*,"

Merkwaardig schijnt het indedaad te mogen worden genoemd, dat in het bovengenoemde betoog het clericale hoofdorgaan de liberale partij *te last legt*, dat zij, door den heer *Verhaegen* vertegenwoordigd, van het beginsel uitgaat "dat alles wat anti-katholiek is, constitutioneel is en alles wat katholiek is, anti-constitutioneel;" terwijl nog niet lang geleden het te Parijs uitkomende ultramontaansche hoofdorgaan *l'Univers* zonder omwegen heeft verkondigd: „dat het katholicismus met de parlementaire beginselen ten eenemale onvereenigbaar is."

Van eene gematigde liberale zijde wordt van de ministeriële circulaire gezegd, dat zij *indedaad bedreigende bepalingen en voorschriften* inhoudt; — dat het zeer mogelijk is, dat de heer *de Decker*, wiens goede bedoelingen niet in twijfel schijnen te kunnen worden getrokken, geen misbruik zal maken van de magt, welke hij de Regering over het onderwijs meent te moeten toekennen, maar dat het niet te berekenen is, hoedanig het lot zou zijn der universiteiten van den Staat, ingeval de beginselen van den heer *de Decker* ingang vonden en hij door een lid der ultra-katholieke en geestdrijvende partij in het Bewind werd vervangen. Van dien kant wordt volgehouden, dat de minister het toezigt had kunnen en behooren overtelaten aan het collegie der hoogleeraren; — dat de circulaire niet alleen onnoodig is geweest, maar de bezwaren van het oogenblik aanmerkelijk heeft vermeerderd; — dat men de opregtheid van den minister moet huldigen, maar dat men het oog niet mag sluiten voor de ongerijmdheden, waartoe de toepassing der beginselen van den heer *de Decker* aanleiding zou geven.

— De luitenant *Staring* der nederlandsche Marine is wegens het redden der bemanning van een belgisch schip op de hoogte van het fort Bath tot ridder der Leopoldsorde benoemd.

's GRAVENHAGE 9 October.

Bij kon. besluit van 8 Oct., is de heer jh[r]. *C. F. Goldman*, gouverneur der Moluksche eilanden, benoemd tot ridder der orde van den Nederl. Leeuw.

— De heer *Barnet Lyon* is erkend als consulair agent van Frankrijk te Paramaribo.

— Bij kon. besluit van 28 Sept. is, op het daartoe door hem gedaan verzoek, aan den kapitein der artillerie van het leger in Ned. Indie, gewezen waarnemend directeur der fabriek voor de marine, het stoomwezen en de nijverheid te Soerabaija, *G. J. Stipriaan Luiscius*, thans met verlof hier te lande, een eervol ontslag verleend uit Z[r]. M[s]. militaire dienst, onder toekenning van pensioen.

's GRAVENHAGE, 10 October.

De commissie van rapporteurs, bestaande uit de heeren *v. Foreest*, *v. d. Poel*, *Wijbenga*, *Nolthenius* en *v. Akerlaken*, heeft den 8[sten] een voorloopig verslag vastgesteld, betreffende de vereeniging en splitsing van de gemeenten de Zijpe en de Mijl, en het deswegens ingesteld onderzoek in de Afdeelingen van de Tweede-Kamer der Staten-generaal.

Uit dit verslag is blijkende, dat in twee Afdeelingen weder gelijke bezwaren tegen de vereeniging van gemeenten

zijn geopperd, als te voren dienaangaande ter spraak zijn gebragt. In eene der Afdeelingen hebben eenige leden verklaard, dat zij liever een voorstel tot wijziging der gemeentewet van de zijde der Regering hadden ontvangen, dan de onderwerpelijke, bij welke wijziging uitzonderingen zouden kunnen worden vastgesteld, ten aanzien van de art. 4 en 39, zoodat de opheffing van sommige gemeenten en de vereeniging met andere niet meer eene volstrekte noodzakelijkheid zoude wezen, en eene der grootste grieven tegen de bedoelde wet uit den weg zoude zijn genomen, als welker uitvoering, onder anderen, in Noord-Braband en Limburg, zaden van misnoegen en tweespalt had gestrooid.

Die leden verklaarden echter tevens, dat zij geenszins gestemd waren voor het duurzaam bestaan van kleine gemeenten, maar dat, naar hun inzien, de vereeniging tot stand moest worden gebragt met goedvinden der daarbij betrokken partijen, en dat, bij het mislukken van de daartoe aangewende pogingen, zelfs vooroordeelen behoorden te worden ontzien, en de gemeentewet moest dienstbaar worden gemaakt aan de gemeenten, en geenszins de gemeenten aan de wet.

Tegen deze beschouwingen is aangevoerd, dat, al wilde men toegeven, dat eene gedwongene vereeniging gewigtige bezwaren kan opleveren, het toch niet mag worden ontkend, dat 'er gemeenten zijn, zoo klein, met eene zoo weinig talrijke bevolking, met zoo geringe financiële krachten, dat het indedaad ongerijmd zou zijn, haar zelfstandig bestaan te doen voortduren; dat juist, met het oog op dien toestand, art. 2 in de Grondwet is gebragt; dat de gemeente-wet geenszins daarmede in strijd is, en dat, als het maatregelen geldt, waardoor de bloei en de ontwikkeling van het geheel wordt bevorderd, de wetgever beneden zijne roeping zou blijven, indien hij zich door plaatselijke vooroordeelen liet terughouden; — dat uitzonderingen op de gemeente-wet welligt dieper in het stelsel zouden indringen, dan oppervlakkig schijnt, en dat geene harer bepalingen kan worden gemist, zonder de harmonie van het geheel te verstoren.

Eenige leden achten de bezwaren tegen eene vereeniging van Schoorl met Petten en de Hazenpolder niet genoegzaam wederlegd; zij meenen, dat de weg langs den zeedijk van de Hondsbosschen, bij stormweder, moeilijk kan worden gebruikt, en oordeelen het te gemoet komen van de Zijp met een kapitaal van *f* 2000 veel te gering, gemerkt den behoeftigen toestand van de meeste huisgezinnen der beide laatstgenoemden gemeenten.

Ook tegen de splitsing van de gemeente de Mijl en hare vereeniging, deels met 's Gravendeel, deels met Dubbeldam en Wieldrecht, hebben enkele leden zich nadrukkelijk verklaard. Deze zouden, indien eene vereeniging volstrekt noodzakelijk was, de voorkeur geven aan eene vereeniging met Wieldrecht, boven eene splitsing. Andere leden hebben dit bestreden en gemeend, dat de plaatselijke ligging eene splitsing allezins noodzakelijk maakt.

— **Men verwacht**, dat het onderzoek der Staatsbegrootingen in deze week zal afloopen: dat de Tweede-Kamer maandag zal bijeenkomen, en dan voor een korten tijd hare zittingen schorsen.

— Den 9den October heeft de commissie van rapporteurs, bestaande uit de heeren *Baud*, *Slicher*, *Meeussen*, *v. Eck* en *Dullert*, een voorloopig verslag vastgesteld, betreffende het onderzoek in de Afdeelingen der Tweede-Kamer van de voordragt, nopens de inwisseling der verjaarde muntbiljetten van 1845 en 1849.

Eenige leden hebben er bezwaar in gevonden om zich met het beginsel der voordragt te vereenigen, als te zeer in strijd met de laatste, nopens die verjaring, uitgevaardigde wet. Naar het inzien van die leden was dit onraadzaam, als verzwakkende de kracht der wetten en leidende tot een weg, van welken men het einde niet zou kunnen afzien.

De meerderheid der aanwezige leden heeft zich echter gunstiger voor de voordragt gestemd betoond. Zonder het gewigt der tegenwerpingen geheel te miskennen, hebben deze gemeend, dat men zich niet met onverbiddelijke gestrengheid aan de eenmaal daargestelde bepalingen behoefde te houden, voornamelijk ter zake van den bijzonderen aard der muntbiljetten, waarvan hier sprake is, en welke de ingezetenen verpligt zijn geweest aantenemen voor in hun bezit zijnde gouden en zilveren munt, en uit aanmerking dat het niet verwisselde in handen is geraakt van lieden, behoorende tot den geringen burger- of dan landbouwenden stand.

Bij deze gelegenheid is de vraag geopperd, of het niet geraden zoude zijn om naar middelen om te zien, ten einde de bepalingen der vast te stellen wet meer bijzonder ter kennis te brengen van de bewoners van het platte land, vermits het niet kan worden geloochend, dat het opnemen in het staatsblad daartoe niet voldoende kan worden geacht.

In eene der Afdeelingen is het denkbeeld geopperd, dat het niet aanbieden van enkele muntbiljetten in verband kan staan met oneerlijke handelingen, en heeft men de vraag opgeworpen, of men niet, zonder daarin te verre te gaan, eenig onderzoek zou kunnen instellen naar de wijze, op welke de houders in het bezit derzelve konden zijn geraakt.

Men heeft eenige inlichting verlangd, ten aanzien van de bepaling en de herkomst van het cijfer van *f* 67,500, 't welk voorloopig voor de inwisseling zoude worden aangewezen en de wijze, op welke de wet zou worden uitgevoerd.

Bij de overweging van deze voordragt hebben eenige leden den wensch geuit om het bedrag van het thans in omloop zijnde muntpapier van tien tot 15 millioenen te verhoogen, als 't welk, bij het verdiend vertrouwen, 't welk de bevolking in dit muntpapier stelt, zonder gevaar zou kunnen plaats hebben. Enkele leden wilden nog verder gaan en het bedrag tot 25 millioenen verhoogen, en de uitgespaarde renten van de daarvoor buiten omloop gebragte staatsschuld aanwenden tot vermindering van belasting. Deze denkbeelden zijn echter dadelijk door andere leden bestreden, als welke meenden, dat men op dergelijken verleidelijken, maar gevaarlijken weg niet verder moest gaan, dan tot dusverre plaats had.

HAARLEM, 10 October.

De maroccaansche Regering heeft Frankrijk eene vergoeding van 35,000 fr. laten aanbieden voor de schade, welke de Riff-piraten aan fransche schepen hebben berokkend.

De kas van de Fransche Bank is met 69 millioenen verminderd en bevatte laatstelijk nog 166 millioenen; de rekening met de schatkist leverde een saldo van 101 millioen. De portefeuille was met 72½ millioen vermeerderd.

De commissie voor de koninklijke geschenken aan de Willemskerk te 's Gravenhage, bestaande uit de HH. *Falck*, thesaurier des Konings, *Delprat*, Rijks-advocaat en *Camp*, architect van Z. M., heeft den 9den dezer ter beschikking gesteld van kerkvoogden der Ned. Geref. gemeente aldaar, 's Konings geschenken voor die kerk, met welk gebouw Z. M. de gemeente reeds had begiftigd. De geschenken bestaan in een zeer fraai bewerkten predikstoel en voorlezers-bank; een zilveren doopbekken, en in tafelgoed en zilver ten gebruike van het H. Avondmaal. De volgende bijbelplaatsen zijn, op 's Konings last, gegraveerd op de zilveren geschenken, als op het doopbekken *hen doopende in den naam des Vaders, des Zoons en des Heiligen Geestes;* Matth. XXVIII, 19; op den grooten schotel: *Het brood Gods is Hij, die uit den Hemel nederdaalt en die der wereld leven geeft;* Joh. VI, 33; op elk der twee kleinere schotels: *Christus is gestorven voor onze zonden.* I Cor. XV, 3; op elke der twee schenkkannen: *Doet dat tot Mijne gedachtenis*, Luk. XXII, 19; op twee der bekers, *Dit is mijn bloed, dat voor velen vergoten wordt tot vergeving der zonden*, Matth. XXVI, 28; op de twee andere bekers *Verkondigt den dood des Heeren tot dat Hij komt*, I Cor. XI, 26; op elke der offerbussen, *Voor zoo veel gij dit aan een van deze mijne minste broeders gedaan hebt, zoo hebt gij dat Mij gedaan*, Matth. XXV, 40. Al deze uitmuntend bewerkte geschenken zijn, op 's Konings last, in Nederland vervaardigd; de predikstoel en bank te 's Gravenhage; het zilverwerk te Utrecht en het tafellinnen te Eindhoven.

— Tot lid der prov. Staten van Noord-Holland is te Alkmaar, bij herstemming, verkozen de heer *M. P. A. de Lange*, en tot lid der prov. Staten van Zuid-Holland te Brielle de heer mr. *S. H. Lette van Oostvoorn*.

— Naar men verneemt, zal de dag van den 28sten dezer maand te Heusden feestelijk worden herdacht. Vijf honderd jaren geleden, op den 28sten October van 't jaar 1356, gaf Vrouwe *Johanna*, Hertogin *van Braband*, de laatste (23ste) vrouw van Heusden, aan hare schutters van den voetboog van S. Joris aldaar, voor bewezene diensten, een uiterwaard, nabij die stad gelegen om die te bezitten ten eeuwigen dage voor hunne erfgenamen en nakomelingen.

Die gift is door graaf *Willem V*, nadat Heusden aan Holland was overgegaan, op S. Joris-avond van 1357 bekrachtigd en den 16den Maart 1828 door Z. M. Koning *Willem I* nader bevestigd.

Dit collegie is in het bezit van al de oude oorkonden, eene schat van zilveren penningen, schilden, prachtige over-oude ketting, papegaai met versierselen en andere oudheden eenig in hare soort. Het bezit een eigen goed ingerigt schuttershuis, 't welk voor deze gelegenheid feestelijk zal worden ingerigt, ten einde het vijfhonderdjarige jubilé met luister te kunnen vieren.

SCHEEPSTIJDINGEN.

AMSTERDAM, 10 October. Den 9den dezer in Texel binnengekomen: *Eendracht*, Kaspersma en de stoomb. *Diana* en *Lion*, alle 3 van Londen; *Min. Thorbecke*, Hull; 2 *Brödre*, Scheen, Christiania. Gisteren nog: *Johanna Marchina*, Koning en *Alida Schuringa*, Kuipers, beide van Petersburg; en uitgezeild: de ned. oorl. brik ZEEHOND, kapt. luit. van Vreeland, Noordzee; *drie Gebroeders*, Visser, Londen; de stoomb. *Auguste Louise*, Glasgow; *Gatharina*, Olthof en *Dove*, Robinson, beide naar Newcastle; *Yna*, Brownrig en *Hippogrif*, Buston, beide naar Sunderland; *Ellida*, Sandstrom, Abo. Wiud n. o.

Den 9den dezer in Helvoet binnengekomen: *Rotterdam*, Vis, Batavia en *Bulgerstein*, Maas, Rangoon, beide l. v. Brouwershaven; *Jacobus*, Schultz, Newcastle; *Sieka*, de Groot, Petersburg; *Concordia*, Balk, Nerva; *Gesina*, Postema en *Ellen Catharina*, Nielsen, beide van Riga; *Paradies*, Bomholdt en *Jantina Gesina*, de Haan, beide van Koningsbergen; en uitgezeild: *Verwisseling*, den Breems, Bilbao; de stoomb. *Adm. Verhuell*, Havre.

Den 7den dezer te Brouwershaven binnengekomen: *Johanna Wilhelmina*, de Groot, Nerva naar Dordrecht.

Den 24sten Sept. te Konstantinopel binnengekomen: *Gesina*, Post, Galatz naar Falmouth; en uitgezeild: *Maria Louisa*, Mulder, Mareille.

Den 23sten Sept. van Smirna uitgezeild: *drie Aurelia's*, Evertsz, Queenstown.

AMSTERDAM, 9 October. Volgens brief van kapt. van de Ven, voerende het schip *Straat Baly*, van Rotterdam te Batavia aangekomen, had hij gedurende bijna de geheele reis veel storm doorgestaan en daardoor schade aan rondhouten, zeilen en tuigage bekomen.

DARTMOUTH, 5 October. De Nederl. brik *Zeemeeuw*, kapt. Sikkema, van Konstantinopel naar Antwerpen, is gisteren alhier, met 7 voeten water in het ruim, gesprongen fokke- en bezaansmast, verlies van zeilen, barkas en met belangrijke schade aan den boeg, binnengebragt, zijnde op de hoogte van Goudstaart, in een hevigen storm door eene Engelsche bark aangezeild. (Het berigt, als of dit schip bij Malta zou verongelukt zijn, is dus onjuist.)

BEURS VAN AMSTERDAM.

Prijzen der Effecten.

10 *October* 1856. 4½ *ure.*

			van	*tot*	*gebl.*
NEDERL., Werkel. Schuld	2½	pct.	62 9/16	11/16	62⅝
" "	3	"	74½	⅝	74½
" "	4	"	93 3/16	½	93⅜
Amortisatie-Syndicaat	3½	"	89¾	—	—
Handelmaatschappij	4½	"	—	—	—
Oost-Indische Leening	4	"	92¾	—	—
Aand. Holl. Spoorweg			—	—	—
Leen. " "	4½	pct.	—		—
Aand. Rijn-Spoorweg	4½	"	99⅝	—	—
FRANKRIJK, Certificaten	3	"	—	—	—
"	4½	"	—	—	—
RUSL., Obl. Hope & C°.	5	"	103	—	—
" " 1828/1829	5	"	102⅛	—	—
Certificat." 1831/1833	5	"	92	—	—
" " 1840	4	"	84⅝	—	—
" bij Stieglitz	4	"	—	—	—
" " " N.	4	"	—	—	—
Inschr. in Assignatiën	6	"	—	—	—
Certific. van "	6	"	63⅛	—	—
POLEN, Aandeel. 1835, fl. 500		*f*	—	—	—
Obligatiën	4	pct.	77⅞	—	—
SPANJE, Obligatiën	1¼	"	23 11/16	15/16	23 11/16
"	3	"	41⅞	42	—
" Binnenl.	3	"	37 15/16	38 1/16	37 15/16
Amortisable			6 7/16	—	—
Bew. Coupon			5 5/16	—	—
OOSTENR., Oblig. bij Goll.	5	pct.	—	—	—
" " "	4	"	62½	—	—
" Metaliek	5	"	73¾	74	73¾
" " N. 1849 à 1854	5	"	83⅛	½	83⅛
" "	2½	"	38⅛	⅜	38⅛
BELGIE,	2½	"	—	—	—
Rothschild,	2½	"	51 3/16	¼	51 3/16
"	4½	"	—	—	—
BRAZILIE, Geldl. 1824, £ 100	5	"	—	—	—
" " £ 200	5	"	—	-	—
PORTUGAL, Obl.	3	"	44 1/16	⅛	44 1/16
" diffred	3	"	—	—	—
Binnenlandsche à 1 conto	5	"	—	—	—
PERU, Geldl. 1849, thans	4½	"	—	—	—
VENEZ., Obl. 6 pct. thans	4	"	32⅜	½	—
GRENADA, Obligatiën. £ 100	2¼	"	21 5/16	7/16	—
MEXICO, Oblig. 1851	3	"	20¾	15/16	—
N.-AMERICA, Americ. Bank-Actien.			—	—	—

Amsterdam Thesaurie 5 pc. 102. Rusland cert. adm. Londen 5 pc. 97; dito dito 4¼ pc. 93½ à ¾. Oostenrijk Nat. Metall. 75¼ à ⅝. Denemarken obl. Londen 5 pc. 101½. Columbia Equador nieuwe 1 pc. 14⅛ à ½. Venezuela obl. uitgest. 13⅞ à 14. Noord-Amerika Phil. bij *Hope & C°.* 5 pc. 95½ h. n°. Louisiana 5 pc. 98½. Nieuwe 4 pc. Weener Loten *f* 312. Pruiss. Loten *f* 204. 3 pc. Denemarken 81½. Oosteur. Bank-Actien *f* 1200. Illinois Central 86. Rusland bij *Stieglitz* 5de ser. 93¼ à ½; 6de ser. 94 13/16 à 95. Disconto 4½. — Beleening 4½ à 5. Prolongatie 4½.

Aldus opgemaakt door het Bestuur der Societeit
Tot Nut des Obligatie-Handels.
J. BRASKAMP, Pres.

Van de binnenl. fondsen waren de 4 pc. minder aangenaam. Van de buitenl. waren de oostenrijksche in het begin gewild, later minder begeerd. Voor 't overige was de beurs met weinig omzet, prijshoudend.

WEENEN, 10 October. De 5 pc. metall. 82⅛, zilver 6¼.

LONDEN, 10 October. De 3 pc. gecons. resc. 92¼ à ⅜. Spanje 1¼ pc. 24¼ à ½.

PARIJS, 10 October. De 3 pc. renten 66 fr. 90. Spanje 3 pc. 39.

WISSELCOURS.

Amsterdam, den 10*den October* 1856.

Petersburg 2/m. 182. *Porto* 3/m. 40½. *Lisbon* 40½. *Hamburg* 2/m *f* 34⅞, idem zigt *f* 35⅜. *Londen* 2/m. *f* 11,60, idem 3/m. 11.52½, idem zigt *f* 11,72½ geld. Disconto 4½ pc.

MARKTBERIGTEN.

AMSTERDAM, 10 October. *Tarwe* en *Rogge* tot vorige prijzen flaauwe stemming. Van *Tarwe* verk.; 128 ℔ b. Pools. *f* 473, *f* 475, *f* 485; 128 ℔ Geld. *f* 418, *f* 430; 129 ℔ Ibraïl *f* 365; 129 ℔ n. r. Nassaud. *f* 445; 124 ℔ o. Rijn *f* 415.

Van *Rogge*: 122 ℔ Holst. *f* 238; 144, 142 ℔ n. Inl. *f* 270; 123 ℔ Donau *f* 275; 118, 120 ℔ Arch. *f* 250, *f* 256.

Garst en *Haver* zonder handel. — Van *Boekweit* verk.; 220, 121, 122 ℔ Holst. *f* 280, *f* 283, *f* 286. — *Koolzaad* Eyder *f* 480; op 9 vat, dad. *f* 510; Oct. *f* 513; Nov. *f* 516. — *Lijnzaad* in een doen; 108 ℔ Petersb. *f* 335.

AMSTERDAM, 10 October. *Raapolie* flaauw; ord. cond. *f* 51¾; vliegend *f* 50¼; p° Nov. *f* 49¾ à *f* 49½; p° Dec. *f* 49¾ à *f* 49¼; p° Mei 1857 *f* 47 à *f* 46¾. *Lijnolie* ord. cond. *f* 42½; vliegend *f* 41¼; p° Nov. *f* 40, p° Dec. *f* 38¾. *Hennepolie* ord. cond *f* 46¼.

DORDRECHT, 9 October. *Tarwe*, jar. Zeeuws. en Inl. *f* 15 à *f* 16,50; n. dito *f* 11 à *f* 14,60; blaauwe dito *f* 10,80 à *f* 11,80; zomer dito *f* 11 à *f* 12. *Rogge*, n. Zeeuws. en Inl. *f* 8,40 à *f* 9,20; Kl. Brab. en Geld. *f* 8 à *f* 8,60. *Garst*, n. Zeeuws. en Vlaams. winter *f* 7,20 à *f* 7,50; dito zomer *f* 6,70 à *f* 7,10. *Spelt* *f* 3 à *f* 4,20. *Haver*, Inl. voeder n. *f* 3 à *f* 3,50; dito dikke *f* 3 à *f* 4. *Boekweit*, Kl. Brab. *f* 260 à *f* 270. *Paardenboonen* o. *f* 7 à *f* 8; dito n. *f* 6 à *f* 7,60; duiven dito *f* 7 à *f* 8; bruine dito n. *f* 9 à *f* 11,50; witte dito *f* 9,50 à *f* 10,50. *Blaauwe erwten* n. *f* 8,80 à *f* 9,30; groote dito *f* 9 à *f* 10. *Koolzaad* n. Zeeuws. en Overm. *f* 15 à *f* 16,40. *Zomerzaad* *f* 10 à *f* 12,40. *Kanariezaad* *f* 13 à *f* 13,50. *Hennepzaad* *f* 255.

Puike oude en nieuwe *tarwe* vond weder genegen koopers tot vorige weeks prijzen; middelbare en gemeene waren moeijelijker te plaatsen. *Rogge* als voren; 142/2 p. Arch. is wederom à *f* 248 afgegeven. *Gerst* wel zoo aangenaam; winter 20 en zomer 10 cts. hooger te noteeren. *Spelt* zonder verandering. Voor *haver* bestond meer vraag tot vorige prijzen. *Boekweit* is bij gerieven verkocht, als: Oosterhouts. à *f* 270 en Vlaams. à *f* 260. Het gewigt waarop dit artikel verkocht zal worden, is voor een jaar, ingaande met 13 dezer, op 70 Ned. p. vastgesteld. Jar. *paardenboonen* als notering te koop; nieuwe dito 20 cts. hooger; voor puike harde bestond veel vraag, afwijkende minder begeerd; duiven dito mede 20 cts. meer waardig; witte en bruine dito met beperkte vraag; witte 50 cents en bruine *f* 1 lager aantemerken. Blaauwe kook *erwten* (kleine) 20 cts. lager; groote dito als voren. *Koolzaad* prijsh.; Overm. en Vlaamsch zakgoed naar deugd van £ 75 tot £ 81 verkocht; puik dito gestort £ 82; op 9 vaten olie, te leveren deze maand en Nov. werd op £ 86 gehouden. *Zomerzaad* als voren. *Lijnzaad* zonder handel; 112 p. Tilsit werd tot *f* 345 geveild. *Hennepzaad* als notering verhandeld. *Kanariezaad* als voren gelaten, doch zonder handel.

230ste STAATS-LOTERIJ.

Trekking der vijfde Klasse.

12de Lijst. N°. 18751, een prijs van *f* 1000.

ALKMAAR, 8 October 1856. De harddraverij door de zorg van den heer *W. Tiesing*, kastelein in de Nachtegaal, daargesteld en waaraan 19 paarden deel namen, is heden tot aller genoegen in de Geesterhout alhier afgeloopen. — De prijs, bestaande in een zilveren tabakspot en komfoor, werd behaald door het paard genaamd *'t Ruintje*, toebehoorende aan den heer *K. S. Hijlkema* van de Kwaakbrug bij Leyden, en bereden door den pikeur *M. Hijlkema;* een zilveren schrijfgarnituur is tot premie toegewezen aan het paard *Lieuwke*, toebehoorende aan en bereden door den heer *P. van Santen* van Berkel.

*** Dankbaar wordt berigt, dat voor *A. Groeneveld*, te Hill, kanton Heusden, wiens huis, achterhuis en schuur, door den orkaan van 11 Augustus jl. zijn ingestort, nog zijn ontvangen de volgende giften: door ds. *Pape* te Heusden, van mr. J. B. C. P. te Leyden *f* 5; van N. N., volgens postm. te Amsterdam, een coup. groot *f* 2,50, n°. 10106, met bijvoeging: „voor den door het onweêr getroffenen bouwman *Adriaan Groeneveld*, te Hill, kanton Heusden, en door ds. *Struick*, van den heer C. te 's B. *f* 2,50.

*** KENNISGEVING.

Burgemeester en Wethouders van HAARLEM brengen ter kennis van de belanghebbenden, dat de Gemeenteraad in zijne Vergadering van den 8sten October jl., heeft besloten om eene som van p. m. *f* 8000: — 2½ pc. Schuldbrieven ten laste dezer Gemeente, tegen den cours van 65 pc. intekoopen.

Dienvolgens worden de houders van genoemde Schuldbrieven, welke zouden verlangen die tegen den aangeboden Cours aftestaan, uitgenoodigd, zich bij den Gemeente-Ontvanger aantemelden van Woensdag den 15den tot Zaturdag den 18den dezer, en op eene aldaar gereed liggende lijst inteschrijven voor welke sommen zij aan deze aflossing wenschen deel te nemen.

Aan de eerste ingeschrevenen zal de voorkeur gegeven worden, met dien verstande, dat allen die op denzelfden dag zich aanmelden, gerekend zullen worden gelijktijdig te zijn gekomen, terwijl, ingeval de inschrijvingen van elken dag de beschikbare som mogten overtreffen, bij loting zal bepaald worden hoeveel elk der ingeschrevenen zal worden toegekend.

De rente zal aangezuiverd worden sedert den laatsten verschijndag tot den 15den November e. k. en de aflossing geschieden van den 1sten dier maand af.

Haarlem, 10 *October* 1856.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
DE BRUYN KOPS, Voorzitter.
J. TIELENIUS KRUYTHOFF, Secretaris.

TENTOONSTELLING

van SCHILDERIJEN, TEEKENINGEN en GRAVUREN, bestemd ter verloting onder de Inteekenaars op den Achttienden Jaargang der KUNSTKRONIJK.

Deze Tentoonstelling, bestaande uit eene keurige verzameling Kunstwerken van eenige der eerste levende Meesters, zoo als: *J. Bosboom*, *Louis Meijer*, *Jan Weissenbruch*, *S. L. Verveer*, *J. J. van der Maaten*, *W. J. van den Berghe*, *D. van Franckenberg*, Mej. *E. A. C. Röder*, *C. Bisschop*, *J. Spoel*, *A. Pleyzier*, Mej. *A. Immerzeel*, *Van Ingen*, *Maris*, *Hans*, *enz.*, benevens uit eenige fraai opgemaakte Gravuren, Etswerken als anderzins, is, *te beginnen met Donderdag den* 9*den October* 1856, dagelijks van des voormiddags 11 tot des namiddags 5 ure *gratis* geopend in den **Stads-Doelen**, te Haarlem.

Toegang-Kaarten zijn bij alle Boekhandelaars te verkrijgen.

*** Getrouwd:
UTRECHT, 9 October 1856.
Dr. H. J. E. VAN HOORN
en
E. A. J. SINGELS.

*** Getrouwd:
ROTTERDAM, 8 October 1856.
B. C. D. HANEGRAAFF
en
M. C. E. VAN HOBOKEN.

*** Getrouwd:

Mr. F. L. CERTON,
Wed. van *C. J. van Nes van Meerkerk*, en
M. A. W. E. BIJLEVELD.

's Gravenhage, 8 October 1856.

*** Getrouwd:

Hattem, G. WIJLAND,
9 October 1856. Weduwnaar van *H. C. S. Groen*, met
J. BUISMAN.

Eenige kennisgeving.

*** Getrouwd:

A. J. REIJNVAAN,
Weduwnaar van Vrouwe *M. C. van de Poll*, en
C. E. HACHMEESTER EEKHOUT.

Den huize Brugzigt, te *Vreeland*, 10 October 1856.

*** Bevallen van een' ZOON *M. J. C. DE PAULY*, geliefde Echtgenoote van Mr. A. M. FOKKER.

Soerabaja, den 3den Julij 1856.

*** Mijne geliefde Echtgenoot *LUBBERTHA MATTHIA SCHUKKING*, beviel heden, door Gods goedheid, zeer voorspoedig van een welgeschapen ZOON.

Assen, L. OLDENHUIS GRATAMA.
den 6den October 1856. Eenige kennisgeving.

*** Heden beviel door Gods goedheid voorspoedig van eene DOCHTER *R. VAN GELDER — FEIKEMA.*

Dragten, 7 October 1856.

*** Heden beviel voorspoedig van eene DOCHTER *HELENA CLARA IJNTEMA*, geliefde Echtgenoot van D. A. DOYER.

Deventer, 7 October 1856.

*** Bevallen van een' ZOON *M. J. HOOGENDIJK*, Echtgenoote van J. B. van den BERG,
Heel- en Vroedmeester.

Hazerswoude, 7 October 1856.

*** Voorspoedig bevallen van eene welgeschapene DOCHTER *J. C. HONIG — PEEREBOOM.*

Koog a/d Zaan, 7 October 1856.
Eenige kennisgeving.

*** Bevallen van een' ZOON *H. G. DE LA FONTAINE VERWEY — LOREY.*

Almelo, 8 October 1856.

*** Bevallen van een ZOON, Vrouwe *C. V. H. BOREL*, Echtgenoote van C. H. D. VISSCHER, Officier van Gezondheid.

Zwolle, den 8sten October 1856.

*** Den 8sten October 1856, is te Utrecht voorspoedig bevallen van eene welgeschapene DOCHTER, de H. W. G. Vrouwe *L. C. RAM*, geb. *LUDEN.*

*** Bevallen van een ZOON *C. A. A. BREUKELMAN, VAN CHARANTE.*

Rotterdam, 8 October 1856.

*** Heden beviel van een' ZOON *ELIZABETH JACOBA VAN DER KOOY*, geliefde Echtgenoot van
Rotterdam, J. J. van der LEEUW.
8 October 1856.

*** Mijne geliefde Echtgenoote *ALBERTINA WILHELMINA BRESTER* beviel heden zeer voorspoedig van eene welgeschapene DOCHTER.

J. H. van der MEULEN LCzn.

Amsterdam, 9 October 1856.

*** Heden overleed in den jeugdigen leeftijd van 17 jaren, mijne geliefde Behuwd-Dochter ALIDA WILHELMINA ISABELLA GUYKENS. Haar gemis wordt diep betreurd door mij, die haar van hare vroegste jeugd tot Moeder mogt verstrekken, en door hare Broeders, die in haar hunne lieve, eenige Zuster missen.

Amsterdam, M. H. WILKENS,
13 September 1856. Wed. *Joh. Guykens.*

Door buitenlandsche Betrekking wordt deze advertentie eerst nu geplaatst.

*** Hoorn, op *Texel*, den 5den October 1856. Nog in diepe rouwe over mijn 17jarigen Zoon *Willem*, van wien sedert zijn vertrek uit *Calcutta*, met het Schip *de Maas*, nog niets vernomen is, ontving ik heden de verpletterende tijding, dat mijn 22jarigen Zoon PIETER, van de Loodsboot is afgeslagen en een prooi der golven werd. In 1849 trof dit ongeluk mijn 27jarigen Zoon *Cornelus*, terwijl in het volgende jaar mijn Man in de golven zijn graf vond. De Heer heeft gegeven, de Heer heeft genomen. Wat God doet dat is welgedaan! God sterke en trooste mij en de mijnen in dat geloof.

De Wed. A. LAP.

*** Op den 6den October 1856, is te Haarlem, in den ouderdom van 51 jaren, overleden MARIE MADELAINE GROENEYK, Echtgenoote van den Notaris ÆGIDIUS WALAARDT SACRÉ.

Op verlangen van de Overledene, zullen geene *Rouwkleederen* gedragen worden.

*** Op den 7den October 1856 overleed te Leyden, na een langdurig en allergeduldigst lijden, in den jeugdigen leeftijd van slechts 19 jaren, WILHELMINA PETRONELLA, innig geliefde jongste Dochter van P. STERRENBURG, Weduwe de Wel-Eerwaarde Heer *S. Prijn.*

Algemeene kennisgeving.

*** Heden overleed ons innig geliefd Zoontje, PAULUS LEOPOLD NICOLAAS, in den ouderdom van bijna vijf jaren. P. N. ROLDANUS.

Enkhuizen, J. A. H. ROLDANUS — JUNG.
7 October 1856.

*** Nog treurende over het onlangs geleden verlies van dierbare betrekkingen, trof mij heden de zwaartste slag, door het overlijden van mijne geliefde Echtgenoot, ANTJE EDEL. Aan eene hevige ziekte stierf zij heden avond ten 6 ure, in den leeftijd van 36 jaren en 11 maanden, uit een gelukkig Huwelijk van 15 jaren mij vijf Kinderen achterlatende. Diep bedroefd geef ik hiervan kennis aan onze Vrienden en Bekenden, niet twijfelende aan hunne deelneming in dit voor mij zoo smartelijk verlies.

Beemster, JAN Pz. SMIT.
7 October 1856.

*** Heden overleed Mejufvrouw J. BRUINING, ten huize van den heer *W. Baartz.*

Rotterdam, 7 October 1856.

*** Tot mijne diepe smart, overleed den 3den Augustus ll. op het Suiker-Fabriek *Lemahabang* op het Eiland *Java*, mijn innig geliefde Zoon ISAAC JUSTUS WILHELMUS van SPRANGH, eene diep bedroefde Weduwe en een Kindje nalatende. H. M. de BRUYN,
Wed. *van Sprangh.*

Gorkum, 8 October 1856.

*** Heden overleed in den ouderdom van 76 jaren, mijne Behuwd-Moeder A. S. van EE geboren De VISSER.

Tiel, C. HIEBENDAAL.
8 October 1856. Eenige kennisgeving.

*** Voor de vele blijken van deelnemende belangstelling, van Vrienden en Betrekkingen, zoo binnen als buiten deze Stad, ondervonden bij het voor mij en mijne Kinderen zoo allerdroevigst verlies mijner innig geliefde Echtgenoote, betuig ik langs dezen weg, mijnen hartelijken dank. P. D. SCHOUW SANTVOORT,
Theol. Doct. Predikant.

Arnhem, 8 October 1856.

*** Voor de menigvuldige blijken van deelneming, mij betoond bij het overlijden van mijnen geliefden Echtgenoot, betuig ik, ook namens de Familie, mijn opregten dank. Wed. A. LUNENBURG.

Rotterdam, 9 October 1856.

*** De ondergeteekenden met het fregat *Nederland*, Kapitein *Huidekoper*, naar Oost-Indie vertrekkende, roepen bij deze hunne achterblijvende Familie en Vrienden, een hartelijk **vaarwel** toe.

Nieuwediep, den 9den October 1856.

Mev. de Wed. H. A. BEUDEKER.
F. W. CLIGNETT.
Mev. F. DAENDELS.
Mev. M. J. C. HOORN.
E. W. MULLER en Echtgenoot.
L. J. W. van ROUVEROY en Echtgenoot.
Mej. W. C. E. M. SMITS.
H. van der STAR Jr.

*** Ieder die iets te vorderen heeft van, of verschuldigd is aan den Heer H. P. van STRAATEN, laatstelijk Gepensioneerd Rijks-Ontvanger der Gemeenten Wognum en Zwaag, overleden te Hoorn, den 26sten September 1856, gelieve daarvan vóór den 15den November 1856 opgave of betaling te doen, ten Kantore van den Notaris DONKER, te Benningbroek.

*** Op een der Dorpen in Zuid-Holland, verlangt men liefst met 1° November a. s.: Een ONDERMEESTER van eenige Rang, tegen gewoon Salaris en verdere conditie. Adres, *franco* bij de Boekhandelaars C. van DOORN en Zn., te 's Gravenhage.

*** Men verlangt tegen 15 November e. k. of vroeger, voor de openbare School te Woerden: Een HULP-ONDERWIJZER (EXTERNE) van den 2den Rang die bekwaam voor den Zang en in eene talrijke School is werkzaam geweest. Het tractement is *f* 300 's jaars.

Adres *franco* aan den Hoofd-Onderwijzer in bovengemelde School.

*** Tegen billijke voorwaarden verlangt men ten spoedigste: Een LEERLING, in eene *Kruideniers-Affaire*, niet beneden de 16 jaren, van de P. G., dezulke die reeds eenigzins met het vak bekend zijn, zullen ten eerste in aanmerking komen. Adres *franco* Brieven, Letters A. Z., Postkantoor te Oldenzaal.

*** Eene Jufvrouw, oud 18 jaren, van de P. G., geëxamineerd in de Nederduitsche en Fransche Talen, tevens in staat om het Engelsch te helpen onderwijzen, wenscht eene Betrekking als SECONDANTE. Brieven *franco*, onder Letter G., aan den Boekh. J. J. van UIJE, te Doesborgh.

*** Op eene Dames-Kostschool is gelegenheid tot plaatsing van nog TWEE ÉLEVES voor de gewone Verpleging, Onderwijs in 4 Talen en hetgeen verder tot eene beschaafde Opvoeding behoort met inbegrip van Muzijk en Teekenen zal men *f* 250 's jaars betalen. Adres, *franco*, onder Letters A. C., aan A. KNOOP, Klein Heiligland, te Haarlem.

*** Eene JUFVROUW van de P. G., oud 30 jaren, uit den deftigen Burgerstand, sedert jaren behulpzaam in een groot gezin, wenscht tegen Januarij e. k. of vroeger, geplaatst te worden als Jufvrouw van Gezelschap of Huishoudster in een niet te groot gezin, of ook wel tot Assistentie van de Vrouw des Huizes. Omtrent gedrag en bekwaamheid als anderzins kan men de voldoendste informatien bekomen, Adres met *franco* Brieven, onder Letters L. M., bij de Boekhandelaars A. van HOOGSTRATEN en ZOON, te 's Gravenhage.

*** *On demande pour une DAME, demeurant à la Haye, une femme de chambre de bonne conduite, s'entendant à tout ce qui a rapport à son état, surtout sachant bien coiffer. Elle devra pouvoir produire des certificats satisfaisants. 's Adresser par lettres affranchies sous les initiales Z. X. aux libraires VAN HOOGSTATEN ET FILS à la Haye.*

*** De *Burgemeester der Gemeente* APELDOORN, brengt ter openbare kennis, dat op de JAARMARKT, aanvangende 20 October 1856, evenmin als in vorige jaren, zullen toegelaten worden, Openbare Vermakelijkheden, hetzij in Tenten, hetzij op Straat, en dat alle Kunstenmakers, Straatmuzikanten, Liedjeszangers, enz., met gestrengheid zullen geweerd worden.

Apeldoorn, 9 *October* 1856.

De Burgemeester voornoemd,
BAS BACKER.

*** De ondergeteekende heeft de eer bij deze te berigten, dat hij zich te dezer Stede gevestigd heeft, als BOUWKUNDIGE en LANDMETER, en zich alzoo, wenscht belast te zien, tot het Opnemen en Meten, alsmede het Taxeren van Gebouwen en Landerijen, waartoe hij zich beleefdelijk aanbeveelt.

Utrecht, 6 *October* 1856.

C. KATER Tzn.,
Oudegracht bij de Weesbrug, Wijk B. N°. 21.

*** **AANBESTEDING TE HAARLEM.**

Ten Raadhuize, op Donderdag den 16den October 1856, des namiddags ten 2 ure, van de Leverantie van eenige LEVENS- en andere BEHOEFTEN, ten behoeve van het Buiten-Gasthuis alhier.

De Monsters van eenige dier artikelen liggen aan het Buiten-Gasthuis, en de voorwaarden der aanbesteding ter lezing op de Stedelijke Secretarie, van des morgens 10 tot des namiddags 4 ure.

*** **JONG VEE.**

In de Haarlemmermeer bestaat eene uitmuntende gelegenheid, op nader vasttestellen voorwaarden een koppel JONG VEE te doen **overwinteren.**

Een groote voorraad best gewonnen Haverstroo geeft waarborg ze tot diep in Mei aanstaande op Stal gehouden kunnen worden. Eigenaren hiervan gebruik willende maken gelieven zich ten spoedigste in *persoon* of met *franco* Brieven te vervoegen bij Van der WALL, Sectie M. M. Kavel 5.

*** De Ondergeteekende brengt door deze, ter kennis van belanghebbenden, dat de SCHUIT, bevarende *het Binnenveer van Haarlem op Amsterdam*, 's morgens ten 5 ure, gelijk ook die, *van Amsterdam op Haarlem*, 's avonds ten 7 ure, met 15 October aanstaande vervalt, tot den 16den Maart 1857.

Haarlem, 10 *October* 1856.

J. A. de HOOG.

*** L. le FEBER, *Bloemist* op *Ruimzigt*, aan de Hooge Rhijndijk, buiten de Hoogwoerdts Poort, te Leyden, beveelt zich bij deze, aan kenners en liefhebbers tot de levering van BLOEMBOLLEN, in uitgezochte soorten, voor glazen, potten of de volle grond, zijnde bij hem in November mede te bekomen van de schoonste STAMROZEN, BLOEMHEESTERS en VRUCHTBOOMEN, in verschillende soorten.

*** **J. HEYNEN**, Gezigtkundige Werktuigmaker en Hofleverancier te 's Hage, zal zijn verblijf alhier verlengen, tot en met Maandag 13 October, en maakt het Publiek opmerkzaam, dat hij zich niet aan de huizen aanmeldt, zoo als hij gehoord heeft dat gedaan wordt, maar zich alleen laat ontbieden, aan het Logement *de Leeuwrik*; daar niemand door mij met Brillen gezonden wordt, kan ik alzoo ook niet voor de gevolgen instaan.

*** **H. G. DE BOER,**

heeft de eer zijne begunstigers te berigten, dat zijn ATELIER voor PHOTOGRAPHI, voor dit saisoen met ult° dezer zal gesloten zijn, terwijl hij hetzelve alsdan voor het wintersaisoen zal verplaatsen naar Amsterdam, Reguliersdwarsstraat bij de Vijzelstraat, X. 219 en 220, tevens bedankt hij voor de gunst, welke hij van zoovele geachte Famieljes te dezer stede heeft mogen genieten, en beveelt zich voor het vervolg, ten zeerste in hunne protectie aan.

*** **ATTENTIE.**

Met 1e November vraagt Iemand van zeer fatsoenlijken stand, in of nabij Arnhem: Eene net GESTOFFEERDE KAMER met ALCOVE, geheele KOST en BEWASSCHING. Reflecterenden adresseren zich, met opgave van prijs, aan de Boekhandelaren DOORMAN & COMP. te Breda, onder de Letters N. Q. X. Brieven *franco.*

*** In Haarlem, of tusschen Haarlem en Leiden, in de nabijheid eener R. C. Kerk, wordt gevraagd in een R. C. en fatsoenlijk gezin, zonder kleine Kinderen, voor eene Weduwe: Drie ONGEMEUBILEERDE KAMERS, met eene plaats tot berging van eenige Goederen, alsmede met gelegenheid tot wandeling in den Tuin. Ook wordt er Bediening bij verlangd. Reflecterenden gelieven van situatie en prijs *franco* opgave te doen, onder Lett. G., bij den Boekhandelaar C. L. van LANGENHUYSEN, Singel, hoek Beulingstraat, te Amsterdam.

*** Te Amersfoort wordt, wegens vertrek door verandering van betrekking naar elders, te KOOP of te HUUR aangeboden, om dadelijk te aanvaarden: Een kortelings geheel nieuw doortimmerd en bijzonder net ingerigt HEERENHUIS, bevattende o. a. drie Benedenen vier Bovenkamers, (waaronder zeer ruime) en domestieke Kamer, voorts annexen TUIN, STALLING, KOETSHUIS, MANGELKAMER, enz. staande op een der beste en vrolijkste standen der Stad. Adres *franco* Brieven, onder Lettr. H. aan de Boekhandelaars JACOBS en MEIJERS, aldaar.

*** UIT DE HAND TE KOOP, te Broek in Waterland: Het BUITENVERBLIJF van den Heer *van der Beek*, met Tuinmanswoning, Oranjerie en verdere Gebouwen, Broeibakken, Beelden Planten, Gewassen, Tuinsieraden, Gereedschappen, enz. Te bevragen bij den Eigenaar aldaar.

*** **UIT DE HAND TE KOOP,**

om met 2 Februarij of desverkiezende vroeger te aanvaarden: Eene goed beklante ROGGEBROOD- en KOEKBAKKERIJ, waarbij met succes de *Wittebrood-Bakkerij* kon worden gevoegd, staande en gelegen aan het Breed te Hoorn. Te bevragen met *franco* Brieven, bij den Eigenaar K. KLEES, te Hoorn.

*** Te KOOP of te HUUR: De DURHAM STIER, welke de 1e prijs te Delft behaald heeft, te zien en *franco* te bevragen bij den Heer BOEKE, op *Rusthof* bij Station Vogelenzang, alwaar nog 7 vette ENGELSCHE VARKENS, en ruim 100 vette SCHAPEN te KOOP zijn, van welke op genoemde Tentoonstelling, 1ste en 2de prijzen zijn toegekend.

*** **UIT DE HAND TE KOOP:**
Eene overdekte VEERSCHUIT.

Men presenteert UIT DE HAND TE KOOP: Eene nagenoeg nieuwe overdekte DAM- of EIKER-VEERSCHUIT, groot gemeten 25 tonnen, met Zeil, Treil, en verder Toebehooren, zijnde alles in den besten staat en bevarende het vaste Veer van de Schagerbrug in de Zijpe op Amsterdam. Te bevragen bij den Notaris C. SIEMERS, te Zijpe.

*** *De Commissie van Administratie over de Strafgevangenis te* WOERDEN; daartoe behoorlijk geautoriseerd, zal op Woensdag den 15den October 1856, des morgens ten tien ure in de Vergaderkamer binnen genoemd gesticht, behoudens nadere goedkeuring, voor den tijd van twaalf maanden, van den 1sten Januarij tot en met den 31sten December 1857, bij besloten en op behoorlijk zegel geschreven Billetten aanbesteden.

Het leveren van de navolgende benoodigde ARTIKELEN voor de Gevangenis en voor de Kantine in dezelve, als *Rogge-* en *Tarwebrood*, mitsgaders *Witbrood* voor de zieken *Aardappelen*, *Rund-* en *Kalfsvleesch*, *Rundvet* en *Boter*, *Schenkelvleesch*, *Gort*, *Rijst*, *Geele-* en *Groene-erwten*, *Groenten*, waartoe hoofdzakelijk behooren *Kool*, *Wortelen*, *Knollen-* of *Rapen*, *Zuring*, *Seldery*, en *Uijens*, *Zout*, *Peper*, *Azijn*, *Olie*, *Kaarsen*, *Groenezeep*, *Koffij*, en *Cichorij*, *Zoete-* en *Karnemelk*, *Wijn* en *Bier*, voor zieken, *Zoetemelksche-* en *Komijnekaas*, voor de kantine, *Ligstroo*, *Steenkolen* en *Turf*, *Zand*, *Bezems* en *Boenders*, *Bureaubehoeften*, *Papier*, *Pennen* en *Potlooden*.

Voorts zal aldaar, ten zelfden dage worden verpacht, de VUILNIS en MESTSPECIEN welke de Gevangenis te Woerden over het jaar 1857, oplevert.

Waarvan de Condition van Aanbesteding ter lezing zullen liggen, in de voornoemde Gevangenis en ter Secretarie van Woerden.

Woerden, den 1sten *October* 1856.

De Commissie van Administratie voornoemd,
J. DE BRAAUW, Vt.
R. PALING Wz., Secretaris.

*** **ZOMERZORG.**

Behalve de bij vroegere aankondigingen opgenoemde Goederen, zullen op Woensdag 15 October a. s., aldaar verkocht worden, verschillende soorten van gewone en fijne BORDEAUX en andere WIJNEN, vermeld in de Catalogus, te bekomen bij den Boekhandelaar J. J. VAN BREDERODE, te Haarlem.

*** Het LOGEMENT *'T OUDE KROMHOUT*, gelegen te Brummen, nader bij Billetten omschreven, is in eerste Veiling ingezet als volgt: Perceel 1. *f* 3506.—, Perc. 2. *f* 1276.—, Perc. 3. *f* 1525.—, Perc. 4. *f* 1300.—, Perc. 5. *f* 3001.—. Perc. 6. *f* 2150.—, Perc. 7. *f* 2650.—, massa der Perceelen 1 en 2 *f* 4750,—, 1, 2 en 4 *f* 6000.—, 1, 2, 3 en 4 *f* 7600.—, 5 en 6 *f* 5151.—, 1, 2, 3, 4, 5 en 6 *f* 13,275.—, de 2de of laatste Veiling blijft bepaald op Woensdag den 22sten October 1856, des middags ten 12 ure in het Logement *'t Oude Kromhout*, bovengemeld.

Inlichtingen zijn te bekomen, op *franco* aanvrage, ten Kantore van den Notaris VAN ITTERSUM, te Brummen.

*** **VERKOOPING VAN UITERWAARDEN.**

Op den 17den October 1856, des morgens ten elf ure ten huize van *J. Vogel*, te Driel in Boemelerwaard, zal door de Notaris HOFFMAN VAN HOVE, publiek tot de finale Slag, en zonder beraad worden verkocht:

Ongeveer 36 Bunders, 54 Roeden UITERWAARD en RIJSWAARD, *DE PALMWAARDEN* genaamd, gelegen langs de Rivier de Maas onder Driel in Sectie C, N°. 121 enz. welke Goederen op 3 dezer zijn ingezet in massa voor *f* 37,300.

Nadere informatien te bekomen bij den heer W. N. BELLINGA DE KRIJGER, Burgemeester te Driel, en ten Kantore van voornoemden Notaris.

Men zal op Zaturdag 18 October 1856, des namiddags ten 5 ure, te Utrecht, achter St. Pieter, in *het Locaal van Verkoopingen*, in het openbaar verkoopen:

Eene kapitale HEEREN-HUIZING, met Erf, Grond, Plaats, en grooten smaakvol aangelegden Tuin, staande en gelegen te Utrecht aan de Zuidzijde van de Romerburgerstraat, bewoond geweest door wijlen Mev. *Gossiaux*, Wijk A, N°. 539, groot 6 R., 60 E.

Dit Perceel heeft beneden drie en boven vier groote Kamers, Keuken, ruime Zolders, Vliering en bekluisde Kelders.

Te aanvaarden ult. Februarij 1857.

Te bezigtigen iederen Donderdag van 12 tot 3 ure, en Vrijdags voor den verkoop van 11 tot 4 ure, mits voorzien van een Toegang-billet, afgegeven door den te Utrecht residerenden Notaris DE GRAAF.

*** VERKOOPING te Schellingwoude, ten Huize van *M. Koolhaas*, op Woensdag den 22sten October 1856, des middags 12 ure: Van eene HUISMANSWONING, met 29 Bunders WEILAND, aldaar gelegen. Breeder bij Billetten omschreven; ten overstaan van den Notaris P. SCHELLINGER, te Nieuwendam residerende.

*** **OPENBARE VERKOOPING.**

Op Zaturdag den 25sten October 1856, des voormiddags ten 11 ure, in het Gebouw *der Korenbeurs*, te Zaandam, van:

Eene HUISMANS-WONING, geteekend N°. 18, met hare Stalling, Dorsch en Getimmerten, Boet en Werf, benevens het daarbij behoorende WEILAND, zijnde de Kavels 45 en 46, te zamen uitmakende eene Boerenplaats, staande en gelegen aan den Zuiderweg, in de Wijde Wormer, Kadastraal bekend, Sectie D., N°s. 25–31, en 132–136 vereenigd, groot 24 Bunders, 66 Roeden.

Om te aanvaarden: de Landerijen, den 25sten December e. k., en de Huizinge 1°. Mei 1857.

Nadere informatiën zijn te bekomen bij den Notaris JACOB DOZY, te Zaandam, alwaar de Eigendoms Bewijzen en Veilcondities ter inzage liggen.

*** De Griffier Mr. P. R. VAN DEN BERG, te Vianen, zal ten overstaan van den aldaar residerenden Notaris G. H. BROEKMAN, in het openbaar, op Donderdag den 23sten October 1856, doen inzetten, en op Donderdag den 6den November daaraanvolgende, beide des voormiddags ten 11 ure, ten Huize van *D. de Leeuw*, te Schoonrewoerd, ter finale verkoop aanbieden:

Een Perceel uitmuntend hoog WEILAND, groot 6 B., 20 R., 10 E., gelegen in het Lage Veld van Acquoy, onder de Gemeente Beest, zeer nabij den Diefdijk, aan de Schoonrewoerdsche Kerksteeg, met de Bepoting op de Vlietkade en Acquoysche Meerdijk, eerst in twee Perceelen en daarna gecombineerd. Breeder bij Biljetten. Te aanvaarden den 1sten Maart 1857, en zijnde inmiddels nadere informatien te bekomen ten Kantore van voorn. Griffier en Notaris.

*** G. F. N. SURINGAR, te *Leeuwarden*, heeft uitgegeven en alom verkrijgbaar gesteld:

EEN NIEUWE ROMAN VAN

Friedrich Gerstäcker,

GETITELD:

TAHITI, Roman uit de Zuidzee.

Drie Deelen. Met gesteendrukte Titels en Vignetten. ***f* 9,75.**

Van denzelfden Schrijver zagen onlangs het licht:

HET WRAK VAN DEN ZEEROOVER,

EN ANDERE VERHALEN.

Één Deel, in gr. 8°., met gesteendrukte Titel en Vignet. ***f* 2,90.**

DE WAANZINNIGE,

een Verhaal uit Zuid-Amerika.

Één Deel, in gr. 8°., met gesteendrukte Titel en Vignet. ***f* 2,25.**

*** Voor den WIND-OLIEMOLEN *DE KOMEET*, te Elburg, is tot dusverre geboden de som van *f* 8465.

De tweede of laatste Veiling blijft bepaald op den 14den October e. k.

Nadere informatiën zijn, op *franco* Brieven. te verkrijgen, ten Kantore van Mr. G. A. HOEFHAMER, Notaris, te Elburg.

*** De Boekhandelaar W. WENK, te Rotterdam, debiteert met het meeste succès:

M. GOUKA, DE KWEEKSCHOOL.

Handleiding voor Moeders, en aankomende Onderwijzers en Onderwijzeressen, bij de opvoeding en het onderwijs van Jonge Kinderen in de Huisgezinnen en Scholen. Prijs *f* 2,60.

Tevens verzond hij:

DE ZANGVOGELTJES, 3e St. Prijs *f* –,20.

*** Alom te bekomen:

HANDELS-TABELLEN,

houdende Alph. opgave van alle Munten der wereld met de waarde in Ned. Courant enz. Prijs 60 Cts.

ROSA'S LIJDEN

OF BEPROEVING EN UITKOMST.

Naar het Fransch door **Mr. W. J. VAN HARN.**

(*Goedkoope uitgave*). Prijs 40 Cents.

*** Bij H. HÖVEKER. te Amsterdam, komt heden van de Pers:

M A R I A.

Eene schets uit den tegenwoordigen tijd.

In Linnen met Vergulden Titel en Stempel...... *f* 1.80.

GUIDO EN THÉRÈSE

de

SAVOYAARDSCHE KINDEREN.

Uitgegeven ten voordeele van het Logement voor Vrouwelijke Personen „te Huis", te Amsterdam.

In Carton.. *f* –.70.

Beide werken door de Schrijfster van: Bijbelsch Dagboekje voor Kinderen, de Bijbel in het Leven, enz.

*** Door J. D. DOORMAN te Utrecht, is uitgegeven:

EEN OORSPRONKELIJKE ROMAN.

GETITELD:

SUZE WELLINGRODE,

DOOR

JOHANNA.

Een Deel in gr. 8°. met Vignet..................... *f* 2,75

EEN AMERIKAANSCHE ROMAN,

GETITELD:

SCHULD EN VERGELDING

OF HET LEVEN DER MISDADIGERS IN NEW-YORK,

DOOR

R. LEZOW.

2 Dln. in gr. 8°. met Vignet...................... *f* 5,50.

*** Door J. G. BROESE te Utrecht is uitgegeven:

DE VERDEDIGING

VAN

NEDERLAND

in 1629.

Voor een groot deel uit onuitgegeven Bescheiden zamengesteld

DOOR

J. P. DE BORDES,

1e Luit. Ingenieur.

Met een platten grond van *Utrecht*, voorstellende de versterkingen welke in 1629 op last van Prins FREDERIK HENDRIK om de Stad zijn aangelegd. *f* 3,50.

Dit werk is eene zeer belangrijke bijdrage tot onze *Vaderlandsche Geschiedenis*, als geput uit vele onuitgegeven bescheiden; het toont op de meest overtuigende wijze aan, dat de door *Frederik Hendrik* ontworpen Verdedigingslinie van *Vreeswijk* tot bij *Muiden* zeer veel overeenkomst had met de thans bestaande, zoogenaamde Utrechtsche-linie, en deze het krachtigste middel is tot verdediging van een groot deel van *Nederland*.

*** **VERKOOPING VAN BOOMEN.**

De Notaris DE KRUYFF, te Voorst, zal op Woensdag den 22sten October 1856 om 11 ure, ten Huize van de Wed. *J. Nijland*, onder Terwolde verkoopen:

70 stuks zware en gave BEUKEN BOOMEN, geschikt voor Molenmakers enz., en 1 zeer zware EIKEN BOOM. Alles staande onder het Landgoed de Wijk, onder Terwolde, nabij Deventer, onmiddelijk aan de Rivier den IJssel.

NIEUW WOORDENBOEK

DER

NEDERDUITSCHE, FRANSCHE, HOOGDUITSCHE en ENGELSCHE TALEN.

2de UITGAVE. — Vermeerderd en Verbeterd

DOOR

N. S. CALISCH.

Prijs der 2 Deelen, Compleet ***f* 9.60.**

Dit uitmuntende, gemakkelijk ingerigte en goedkoope Woordenboek, in het laatst des gepasseerden jaars uitgegeven, en te dezer dage het eigendom van den Ondergeteekende geworden zijnde, is van heden af bij hem te bekomen:

Het 1ste Deel bevattende: *Nederduitsch-Fransch Hoogduitsch-Engelsch* *f* 4.80.

„ 2de „ „ *Fransch-Nederduitsch, Hoogduitsch-Nederduitsch*, *Engelsch-Nederduitsch* „ 4.80.

Ieder gedeelte van het 2de Deel afzonderlijk (tot zoo lang de geringe voorraad strekt).......... „ 1.60.

Bij den Ondergeteekende is mede in het licht verschenen en alom verkrijgbaar gesteld:

CLASSISCH WOORDENBOEK van Kunsten en Wetenschappen, naar Dr. *Fr. Lübker*, door Mr. *J. D. van Hoëvell*, 1ste en 2de Afl.................. à *f* 1.20.

DE SCHEPPINGSDAGEN, Natuurschilderingen van Prof. *H. Klencke*, vertaald door Dr. *J. H. van den Broek*, met Platen...................... „ 2.75.

MAURY'S Natuurkundige Beschrijving der Zeeën door Luit. *M. H. Janssen*, met Pl. en Kaarten in Linnen Band................................. „ 6.50.

HUGHES, Engelands Australische Koloniën, vertaald door *J. P. Bredius*......................... „ 1.90.

LYNCH, Togt door het Heilige Land, naar den 6den Druk, uit het Engelsch vertaald, door Dr. *J. P. Stricker*, 2 Deelen met Platen en Kaarten.... „ 4.90.

Dr. J. P. STRICKER, *Pred. te Amsterdam*, aanwijzing der merkwaardigste Geschiedenissen van het O. en N. Testament; Handleiding bij het Bijbellezen in de Huisgezinnen en op de Catechisatiën. 2de Druk............................ „ 0.15.

Dordrecht, 29 *September* 1856.

P. K. BRAAT.

*** Bij den Boekhandelaar H. C. A. CAMPAGNE, te Tiel, ziet op HEDEN het licht:

LICHTSTRALEN OP HET GEBIED DER CHRISTELIJKE GELOOFSLEER. XVI Voorlezingen door Dr. ***A. W. VAN CAMPEN***, Pred. te Opperdoes. Prijs . . . . *f* 1,80.

„ Mijne Voorlezingen betreffen onderwerpen, die geenszins van belang ontbloot zijn, en waaromtrent nog al verschil van meening onder de belijders van Christus bestaat. Zonder terughouding heb ik er rond en open mijn gevoelen over uitgesproken, gelijk ik nimmer gewoon ben, om hetgeen ik voor waarheid houd, te bedekken of te bemantelen. En al heb ik dan ook meermalen ondervonden, dat die openhartigheid mij ten kwade werd geduid, en al zie ik ook nu weder vooruit, dat zij mij welligt minder aangename vruchten zal opleveren, zoo kon ik mij toch door zulke kleingeestige berekeningen niet laten afschrikken, om mijne in mijn oog goede gewoonte ontrouw te worden" enz.

(Uit de voorrede van den Schrijver).

KATECHETIEK OF THEORIE VAN HET GODSDIENSTIG ONDERWIJS. Handboek voor de Protestantsche Kerk in Nederland; door **Dr. *E. MOLL***, Pred. te Goes. Vrij gevolgd naar het Hoogd. van C. PALMER. Eerste Deel. Prijs *f* 3,30.

NB. Het tweede en laatste deel is ter perse.

*** **VOLKSBOEK**, Verzameling van Raadgevingen en Voorschriften uit den nieuweren tijd, ten dienste van STAD EN LAND. Vrij naar het Hoogduitsch, door G. J. JACOBSON Azn. Met een voorwoord van Dr. L. MULDER, Hoogleeraar te Deventer. Gr. 12° formaat, 390 bladz., compresse druk. Prijs *f* 2,10. (Deventer, A. TER GUNNE.)

Onder bovenstaanden titel is thans een werk in 't licht verschenen, dat wij als een opmerkelijk teeken des tijds beschouwen, daar het de strekking heeft *de armoede te verminderen en de nijverheid uit te breiden*. Wij meenen het daarom een Boek *voor iedereen, voor rijk en arm* te mogen noemen, daar zeker ieder er iets tot zijn nut, voordeel of genoegen in vinden zal. In Duitschland wordt wordt het bij *tienduizenden* verkocht, en is het reeds inderdaad een *Volksboek* geworden. De namen der bewerkers pleiten voor het degelijke en wetenschappelijke van den inhoud. De prijs is buitengewoon laag gesteld, ten einde het werk ook onder het bereik der minder door de fortuin bedeelden te brengen, die er uit zullen leeren om zich voor weinig geld veel genot te verschaffen; en zich nieuwe middelen tot verdienste zien aangewezen.

Te Haarlem, bij JOH. ENSCHEDE EN ZONEN.